บทนำ: โลกของการค้าและนโยบายการแข่งขัน

การปูพื้นฐานการค้าระหว่างประเทศ โครงสร้างตลาดเสรี และเหตุผลเชิงทฤษฎีเบื้องหลังกฎหมายแข่งขันทางการค้า

เป้าหมายการเรียนรู้หลัก (Learning Objectives)

1

การเข้าใจรากฐานและวิวัฒนาการ

สามารถวิเคราะห์แรงขับเคลื่อนเบื้องหลังโลกาภิวัตน์และพฤติกรรมความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจข้ามพรมแดน

2

การประยุกต์ทฤษฎีธุรกิจสากลและนโยบาย

เชื่อมโยงกรอบทฤษฎี Porter's Diamond, CAGE Distance และมาตรการกีดกันทางการค้าเข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน

3

การประเมินประเด็นผูกขาดและการแข่งขัน

แยกแยะพฤติกรรมจำกัดการแข่งขันแบบไม่เป็นธรรม และตระหนักถึงความจำเป็นของกฎหมายป้องกันการผูกขาด

ส่วนที่ 1: วิวัฒนาการและโครงสร้างของการค้าโลก

ย้อนรอยอดีตสู่ระบบห่วงโซ่อุปทานยุคใหม่ที่พึ่งพาอาศัยกันอย่างสลับซับซ้อน

ไทม์ไลน์เชิงประวัติศาสตร์ของการค้าโลก

คริสต์ศตวรรษที่ 1-15

เส้นทางสายไหม (Silk Road)

จุดเริ่มต้นการค้าทางบกและทางเรือข้ามทวีป เชื่อมต่อการหมุนเวียนเครื่องเทศ ยารักษาโรค และทัศนคติวัฒนธรรมระหว่างตะวันออกกับตะวันตก

คริสต์ศตวรรษที่ 16-18

ลัทธิพาณิชยนิยม (Mercantilism)

ยุคที่รัฐบาลส่งเสริมการส่งออกและสะสมโลหะมีค่า (ทองคำ/เงิน) พร้อมควบคุมมาตรการกีดกันการนำเข้าเพื่อสะสมดุลบัญชีค้าข้ามชาติ

คริสต์ศตวรรษที่ 19-20

การปฏิวัติอุตสาหกรรม

การใช้เครื่องจักรไอน้ำและระบบโลจิสติกส์ยุคใหม่ ทำให้ต้นทุนค่าขนส่งลดฮวบ กระตุ้นอัตราขยายตัวของโลกาภิวัตน์ขั้นที่หนึ่ง

ทศวรรษ 1990 - ปัจจุบัน

ห่วงโซ่เสรีภาพดิจิทัล

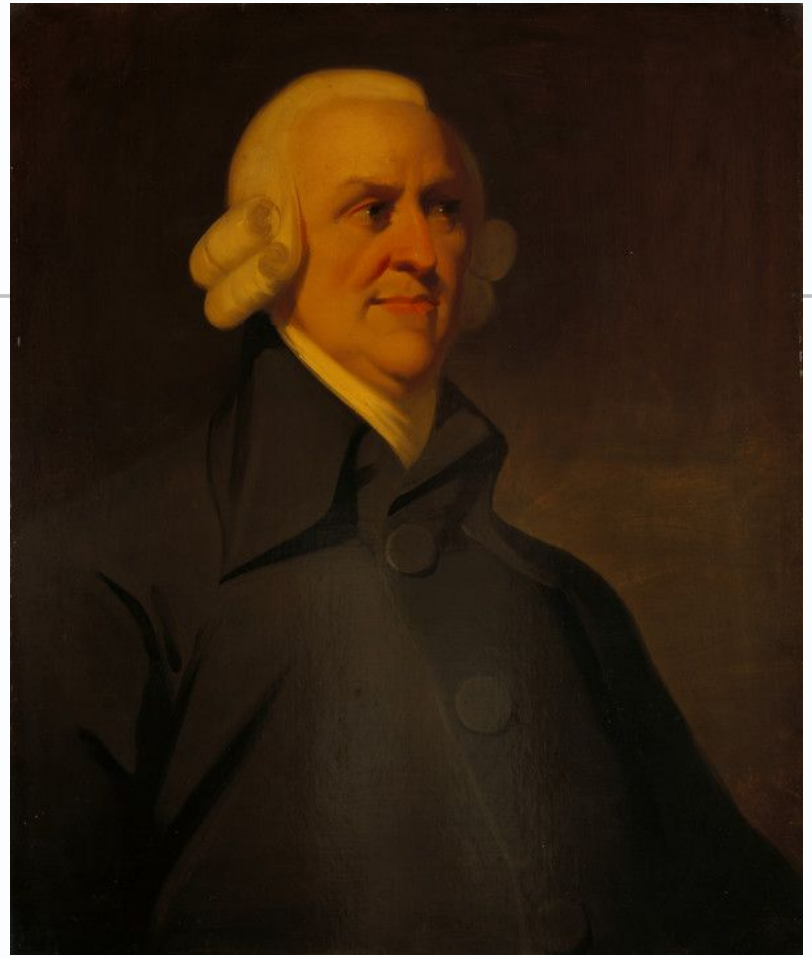
การจัดตั้ง WTO ในปี 1995 ผนวกการเปิดตัวอินเทอร์เน็ต ทำลายอุปสรรคพรมแดน เกิดกระแสโยกย้ายฐานการผลิตระดับเสี้ยววินาที

ความได้เปรียบสมบูรณ์ (Absolute Advantage)

ทฤษฎีการค้าของ อดัม สมิธ (1776)

ในหนังสือ *"The Wealth of Nations"* อดัม สมิธ เสนอให้ประเทศเลือกผลิตเฉพาะสินค้าที่ตนเองมีความคุ้มค่าหรือมีประสิทธิภาพการผลิตสูงสุด แล้วนำไปแลกเปลี่ยนกับสินค้าอื่น

ตัวอย่าง: หากประเทศ A ปลูกข้าวโพดได้ถูกที่สุด ขณะที่ประเทศ B ผลิตสิ่งทอได้คุ้มทุนที่สุด ทั้งสองควรแบ่งหน้าที่ผลิตแล้วจัดระบบแลกเปลี่ยนกัน เพื่อการจัดสรรทรัพยากรโลกที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

ความได้เปรียบโดยเปรียบเทียบ (Ricardo)

กฎค่าเสียโอกาสต่ำสุด (Opportunity Cost)

ดาบิด ริคาร์โด (1817) เสนอหลักการที่ก้าวล้ำกว่า: ถึงแม้ประเทศหนึ่งจะผลิตสินค้าเก่งกว่าอีกประเทศในทุกด้าน แต่การค้าก็ยังก่อให้เกิดประโยชน์ได้

หลักการสำคัญ: ให้ประเทศพิจารณาผลิตสินค้าที่ตนเองเสีย "ต้นทุนค่าเสียโอกาส" น้อยที่สุดในการทำ เมื่อเปรียบเทียบกับอีกอุตสาหกรรมในประเทศตน

ตัวอย่างและผลลัพธ์ของสมการประสิทธิภาพ

หากอังกฤษเก่งทั้งทอผ้าและทำไวน์ แต่อังกฤษทอผ้าได้เก่งกว่าทำไวน์มหาศาล อังกฤษควรทอผ้าอย่างเดียว แล้วนำเข้าไปแลกกับไวน์ของโปรตุเกส

บทสรุปเชิงสวัสดิการ: ขจัดภาวะสูญเสียเปล่า ทำให้ปริมาณสินค้าและบริการทั้งหมดในตลาดโลกพุ่งสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ

แบบจำลองปัจจัยการผลิต (Heckscher-Ohlin)

ทฤษฎีสัดส่วนปัจจัยการผลิต (H-O Theory)

ประเทศต่างๆ มีทรัพยากรตั้งต้นต่างกัน บางประเทศมีแรงงานราคาถูกล้นหลาม (Labour-abundant) บางประเทศมีทุนหรือเทคโนโลยีมหาศาล (Capital-abundant)

ทฤษฎีนี้ระบุว่า ประเทศจะส่งออกสินค้าที่ใช้ปัจจัยการผลิตที่ตนเองมีอยู่อย่างล้นเหลือและราคาถูก และจะนำเข้าสินค้าที่ต้องใช้ปัจจัยการผลิตที่ตนขาดแคลน

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอุตสาหกรรม

ตัวอย่างประจักษ์จริง: ประเทศจีนในทศวรรษ 1990 อาศัยแรงงานราคาถูกจำนวนมากส่งออกสินค้าทอผ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์พื้นฐาน

ขณะที่สหรัฐอเมริกาส่งออกซอฟต์แวร์ อาวุธ และนวัตกรรมการแพทย์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องพึ่งพิงทุนสูงและแรงงานวิจัยทักษะระดับหัวกะทิ

นวัตกรรมและรสนิยมผู้บริโภคข้ามชาติ

ทฤษฎีของ Linder

ประเทศที่มีระดับรายได้ต่อหัวใกล้เคียงกัน จะมีรสนิยมความต้องการสินค้าที่สอดคล้องกันและเกิดการทำการค้าระหว่างกันอย่างเหนียวแน่น

Krugman's New Trade

ประเทศพัฒนาแล้วมักค้าขายสินค้าประเภทเดียวกัน (Intra-industry Trade) เพื่อตอบสนองความต้องการความหลากหลายของผู้บริโภคยุคใหม่

ตัวอย่าง : ตลาดยานยนต์

เยอรมนีส่งออกรถยนต์หรู BMW ไปฝรั่งเศส ขณะเดียวกันก็นำเข้ารถยนต์เปอโยต์ (Peugeot) กลับมาขายเพื่อตอบโจทย์ลูกค้าเฉพาะกลุ่ม

ส่วนที่ 2: ห่วงโซ่คุณค่าและการพึ่งพาอาศัยกันระดับโลก

วิเคราะห์ระบบการประกอบสร้างเศรษฐกิจผ่านเครือข่ายโลจิสติกส์และนวัตกรรมไร้รอยต่อ

ห่วงโซ่คุณค่าระดับโลก
Global Value Chain (GVC)

การกระจายกิจกรรมการผลิตทั่วโลก

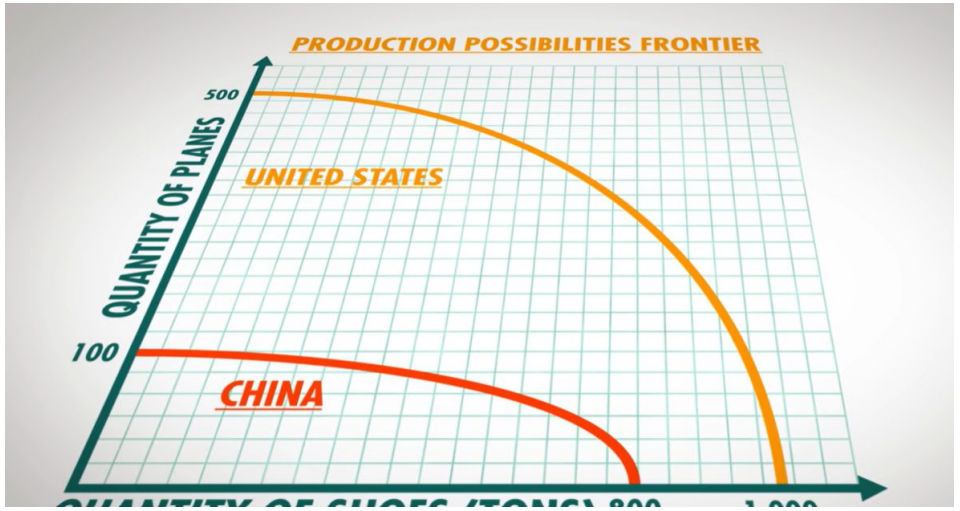
ในยุคโลกาภิวัตน์ขั้นสูง สินค้าชิ้นหนึ่งไม่ได้ระบุว่าเป็นของประเทศใดประเทศหนึ่งแบบเบ็ดเสร็จ แต่เกิดจากการกระจายตัวของขั้นตอนการผลิตไปตามประเทศที่มีต้นทุนเหมาะสมที่สุด

ห่วงโซ่นี้ต้องการระบบประสานงานระดับสากล ผ่านระบบโลจิสติกส์ท่าเรือ การขนส่งทางบกและทางอากาศที่ไร้รอยต่อเพื่อป้องกันคอขวดในสายงานอุตสาหกรรม

[The Global Components in your IPhone]

[Specialization and Trade: Crash Course Economics #2]

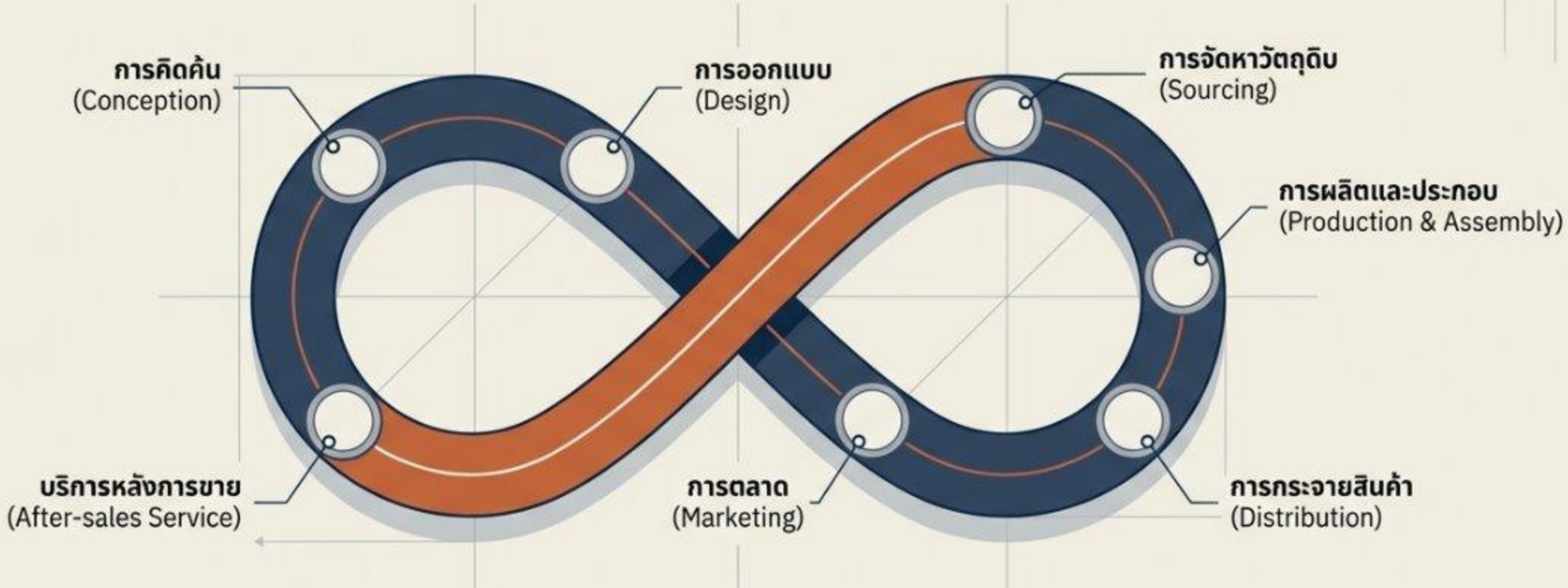
ถอดรหัสโครงสร้างการผลิตยุคใหม่

ทำความเข้าใจ Global Value Chain (GVC) ผ่านภาพพิมพ์เขียวระดับโลกและกรณีศึกษาของ Apple

NotebookLM

GVC ไม่ใช่แค่การผลิต แต่คือห่วงโซ่แห่งการสร้างสรรค์แบบครบวงจร

Global Value Chain (GVC) คือกระบวนการทั้งหมดที่บริษัทข้ามชาติ (MNCs) ใช้ในการสร้างผลิตภัณฑ์หรือบริการ 1 ชิ้น ตั้งแต่จุดเริ่มต้นจนถึงมือผู้บริโภค

NotebookLM

กลไกขับเคลื่อน GVC: การกระจายความเสี่ยงและดึงศักยภาพสูงสุด

การแบ่งแยกย่อยการผลิต (Fragmentation of Production)

การซอยย่อยกระบวนการสร้างสรรค์สินค้า 1 ชิ้นออกเป็นหลายๆ ส่วน แทนที่จะทำทุกอย่างเบ็ดเสร็จในโรงงานเดียวหรือประเทศเดียว

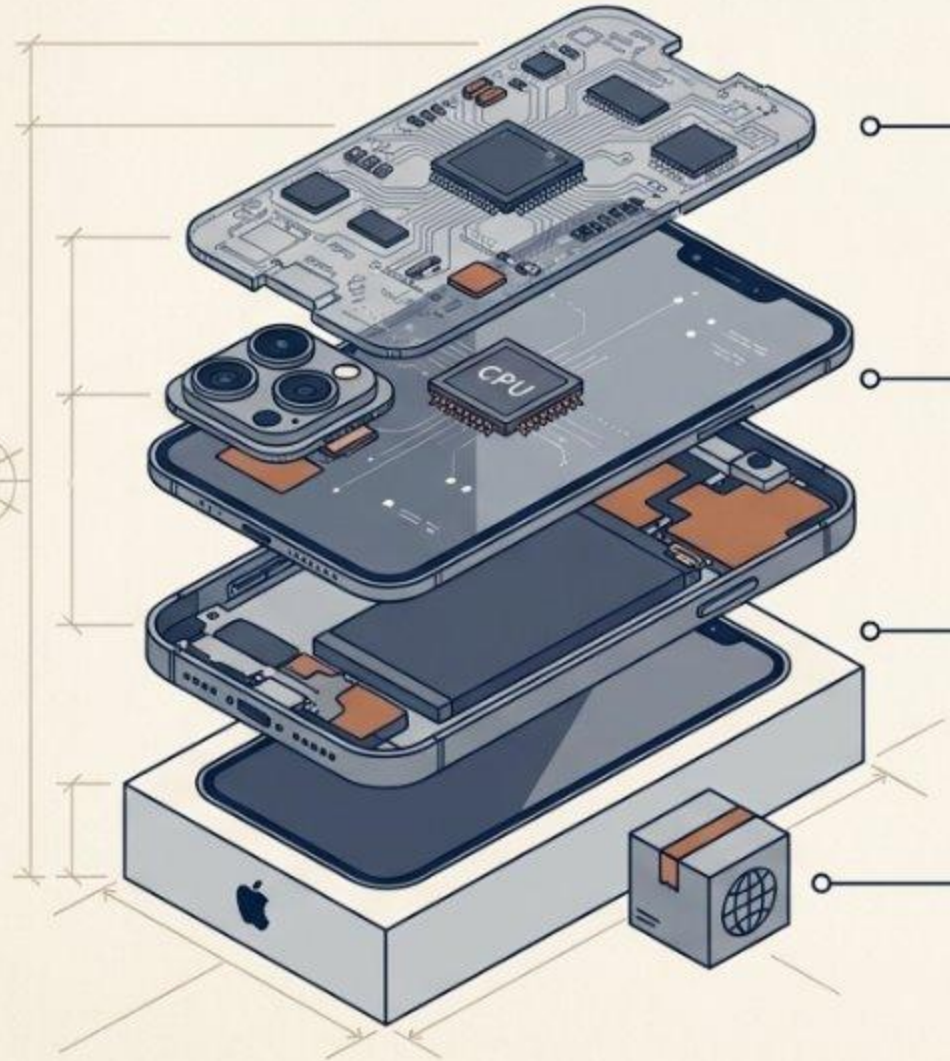

ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage)

การกระจายชิ้นส่วนที่ถูกซอยย่อยไปยังประเทศต่างๆ ตามจุดแข็งที่ประเทศนั้นๆ ทำได้ดีที่สุดและคุ้มค่าที่สุด

NotebookLM

Anatomy of an iPhone: 1 สมาร์ทโฟน ประกอบขึ้นจากความได้เปรียบทั่วโลก

สมองกลและการออกแบบ
(R&D / Design)

ทำเล: สหรัฐอเมริกา

ชิปเซ็ต, หน้าจอ, และเลนส์กล้อง
(Sourcing)

ทำเล: ไต้หวัน (ชิป), เกาหลีใต้ (หน้าจอ), ญี่ปุ่น (เลนส์)

กรอบเครื่องและการประกอบ
(Production & Assembly)

ทำเล: จีน และ อินเดีย

กล่องบรรจุภัณฑ์และจุดจำหน่าย
(Distribution)

ทำเล: ทั่วโลก

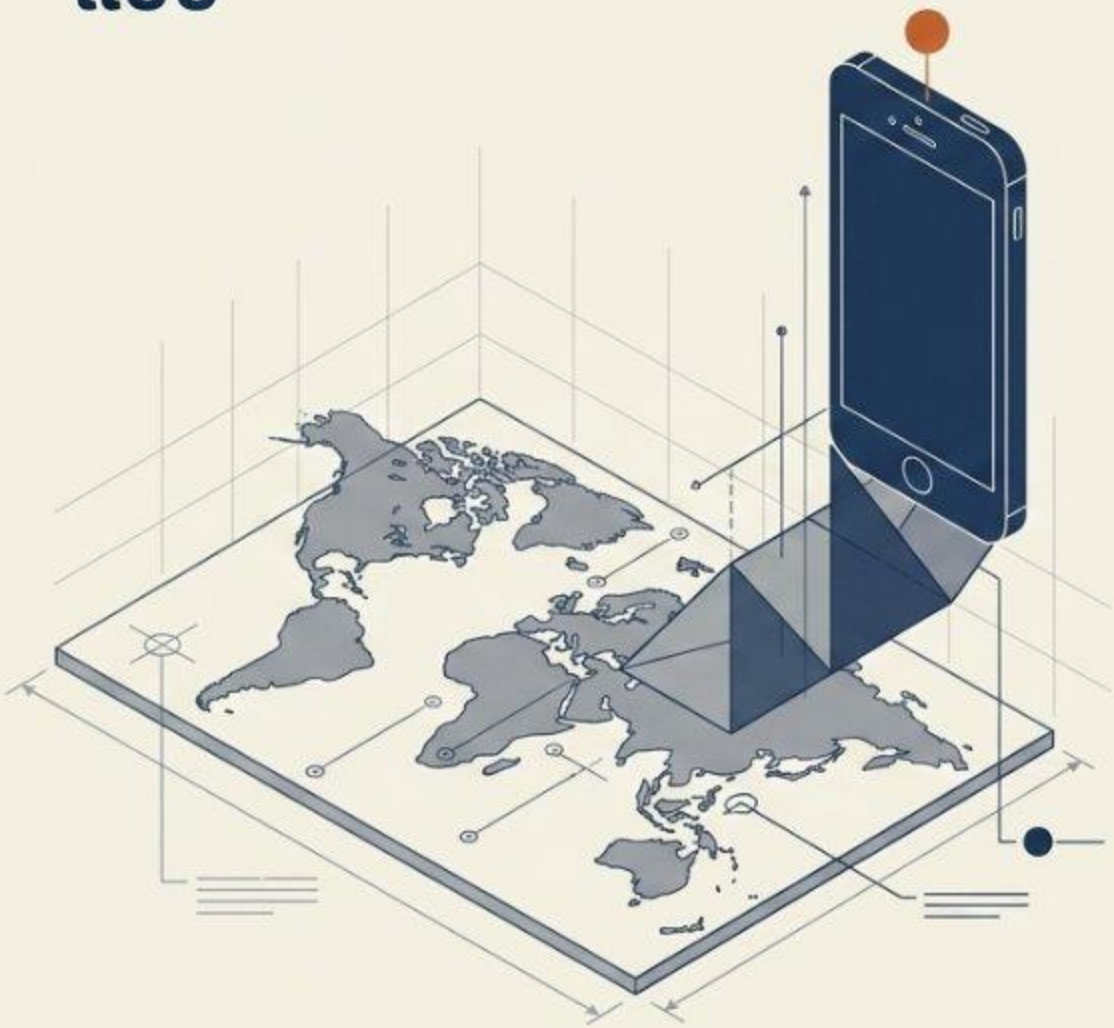
NotebookLM

โครงสร้างเชิงกลยุทธ์เบื้องหลัง Apple GVC

โครงสร้าง (Stage)	กิจกรรมหลัก (Key Activities)	ทำเลที่ตั้ง (Geography)	ความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ (Comparative Advantage)
ต้นน้ำ (Upstream)	วิจัยและพัฒนา (R&D), ออกแบบสถาปัตยกรรม	สหรัฐอเมริกา	นวัตกรรม, ทรัพย์สินทางปัญญา, เทคโนโลยีขั้นสูง
กลางน้ำ (Midstream)	จัดหาชิ้นส่วนความแม่นยำสูง (ชิป, จอภาพ, เลนส์)	ไต้หวัน, เกาหลีใต้, ญี่ปุ่น	ความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง วิศวกรรม, โครงสร้างพื้นฐาน
ปลายน้ำ (Downstream)	ประกอบชิ้นส่วนทั้งหมดเข้าด้วยกัน, จัดจำหน่าย	จีน, อินเดีย, และตลาดทั่วโลก	ต้นทุนแรงงานที่แข่งขันได้, สเกลการผลิตขนาดใหญ่

NotebookLM

แก่นแท้ของ GVC: จิ๊กซอว์ระดับโลกที่ถูกเลือกสรรมาอย่างสมบูรณ์แบบ

GVC ไม่ใช่การค้นหาฐานการผลิตที่ถูกที่สุด (Cheapest Place)

แต่คือการผสานความถนัดที่ดีที่สุดของแต่ละประเทศ (Comparative Advantage) เข้าด้วยกัน

เพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดให้กับผลิตภัณฑ์เพียง 1 ชิ้นบนเวทีโลก (Global Value)

NotebookLM

กรณีศึกษา : Apple Inc. และการพึ่งพา GVC

การออกแบบในสหรัฐฯ – การผลิตในเอเชีย

- **วิจัยและพัฒนา:** สถาปัตยกรรมและชิปประมวลผลถูกออกแบบในรัฐแคลิฟอร์เนีย สหรัฐอเมริกา (High Value-added)
- **การจัดหาชิ้นส่วน:** หน้าจอผลิตในเกาหลีใต้ เลนส์กล้องส่งจากญี่ปุ่น และแผงวงจรหลักผลิตในไต้หวัน
- **การประกอบขั้นสุดท้าย:** ดำเนินการโดยโรงงาน Foxconn ในประเทศจีนและอินเดียก่อนส่งขายทั่วโลก

ผลกระทบเชิงสวัสดิการของระบบตลาดเสรี

2.3T

มูลค่าสวัสดิการรวมที่เพิ่มขึ้นจากการค้า

สมการสวัสดิการสังคมของนโยบายการค้า

เมื่อเปิดเสรีทางการค้า ดุลภาพความมั่งคั่งจะปรับเปลี่ยน โดยคำนวณจากส่วนเกินผู้บริโภค (Consumer Surplus) และส่วนเกินผู้ผลิต (Producer Surplus)

ฟังก์ชันการวัดประสิทธิภาพสวัสดิการสังคมรวมและภาวะสูญเสียเปล่าทางเศรษฐกิจจากภาษีศุลกากร:

$$W = CS + PS + GR - DWL$$

https://gccbusinesswatch.com/news/ai-could-boost-global-trade-by-nearly-40-by-2040-says-wto-report/

$$W = CS + PS + GR - DWL$$

การถอดรหัสผลกระทบทางเศรษฐกิจ
Decoding Economic Impact

วิเคราะห์นโยบายการค้าผ่านสมการสวัสดิการสังคม

วิเคราะห์นโยบายการค้าผ่านสมการสวัสดิการสังคม

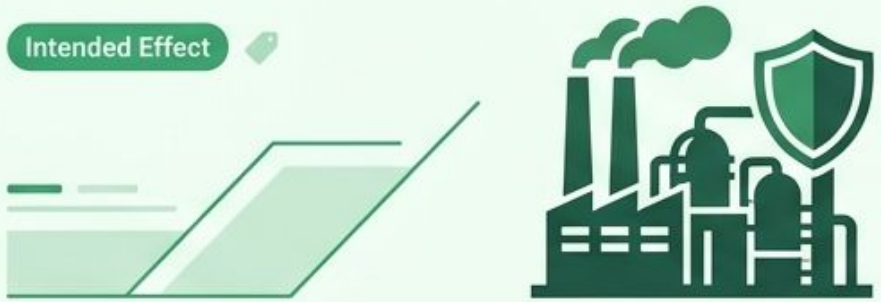
NotebookLM

นโยบายที่สร้างมาเพื่อปกป้องประเทศ ทำไมถึงทำร้ายบริษัทชั้นนำของตัวเอง?

การตั้งกำแพงภาษี (Tariff) มักถูกมองว่าเป็นโล่ป้องกันอุตสาหกรรมในประเทศ แต่ทำไมบริษัทอเมริกันแท้ๆ อย่าง Caterpillar (ผู้ผลิตเครื่องจักรกลหนัก) ถึงได้รับผลกระทบอย่างรุนแรง? เพื่อไขปริศนานี้ นักเศรษฐศาสตร์ไม่ได้มองแค่ผลกำไรของอุตสาหกรรมเดียว แต่มองลึกลงไปถึงตัวชี้วัดที่เรียกว่า **Total Economic Welfare**

สหรัฐฯ ตั้งกำแพงภาษีเหล็ก 25% สำเร็จ! มุ่งปกป้องอุตสาหกรรมในประเทศ

Intended Effect

Caterpillar สูญเสียกำไรกว่า $40 ล้าน ในไตรมาสเดียวจากสงครามการค้า!

Unintended Consequence

NotebookLM

สมการสวัสดิการสังคม: แดชบอร์ดวัดความมั่งคั่งของชาติ

$$W = CS + PS + GR - DWL$$

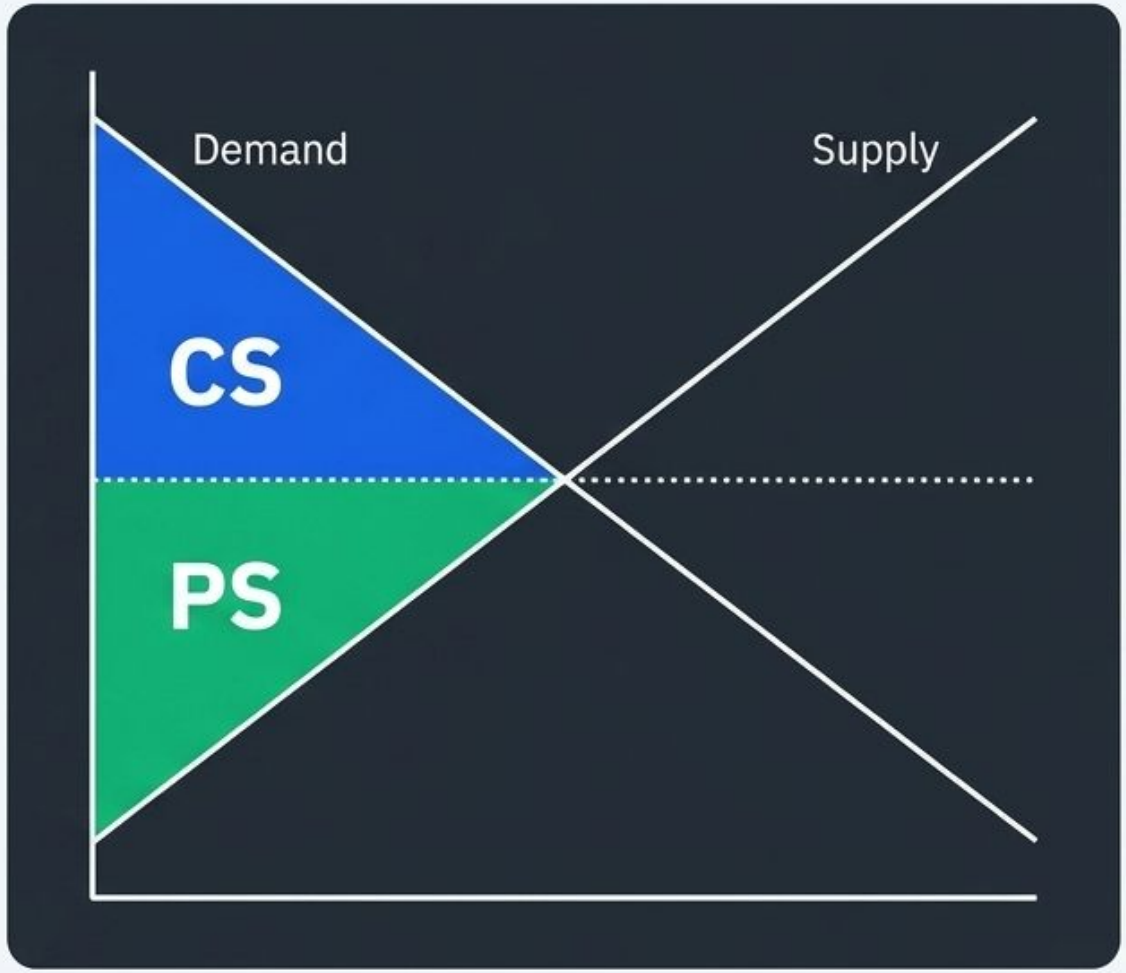
W (Social Welfare / Total Economic Welfare) คือ สวัสดิการสังคมรวม

ผลประโยชน์สุทธิทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นภายในประเทศ เป็นตัวชี้วัดชี้ขาดว่านโยบายการค้านั้นๆ ทำให้ประเทศโดยรวม 'มั่งคั่งขึ้น' (Rich) หรือ 'ยากจนลง' (Poor)

ตัวแปรอีก 4 ตัวในสมการ คือกลไกที่ขับเคลื่อนความมั่งคั่งนี้

NotebookLM

ผู้เล่นหลักในตลาดเสรี: ผู้บริโภคและผู้ผลิต

CS - Consumer Surplus (ส่วนเกินผู้บริโภค)

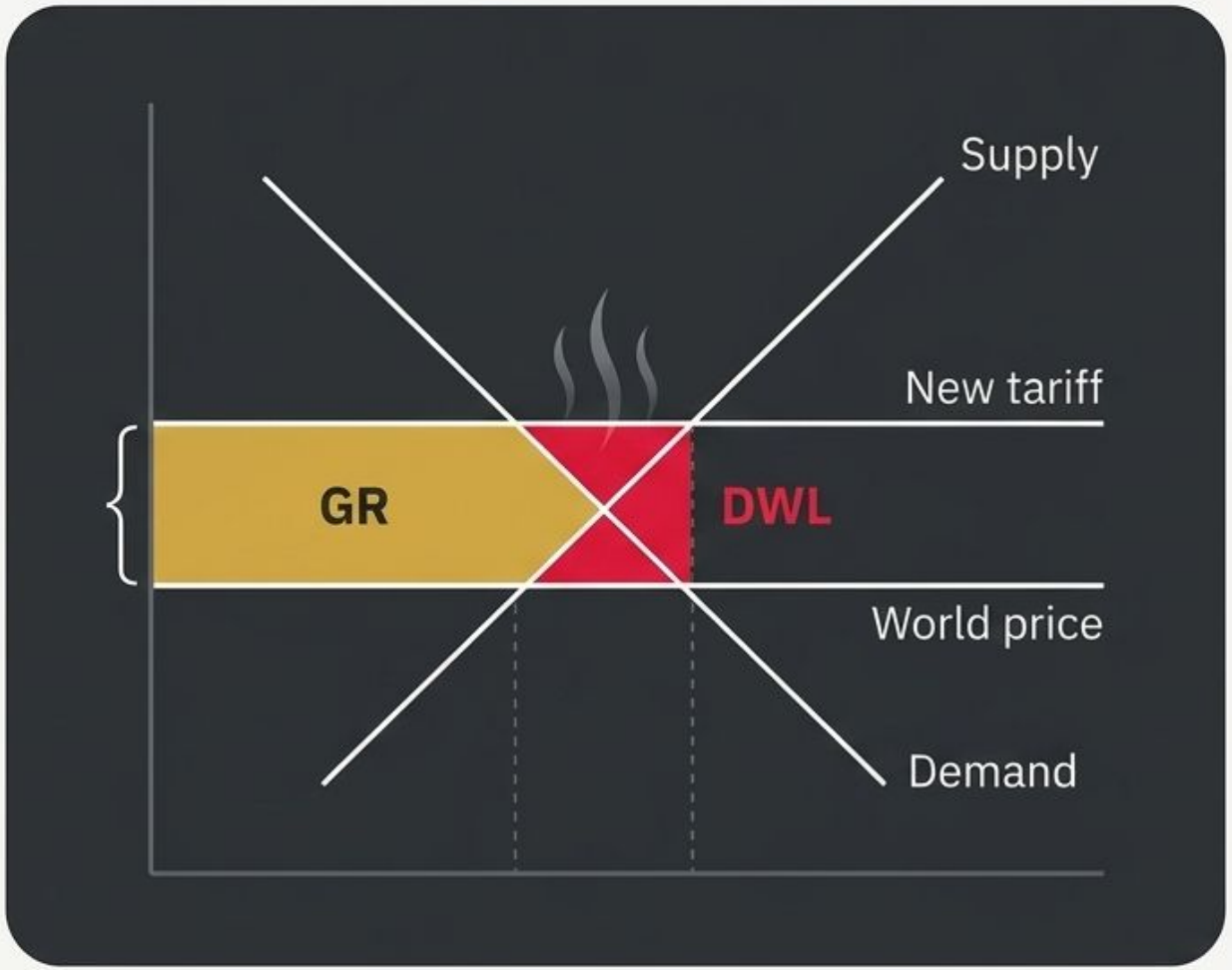
ประโยชน์ที่ผู้บริโภคได้รับเมื่อซื้อสินค้าได้ในราคาที่ 'ต่ำกว่า' ราคาที่ตนยินดีจ่ายสูงสุด (Willingness to Pay) สะท้อนถึงมูลค่าความพึงพอใจที่ได้รับ

PS - Producer Surplus (ส่วนเกินผู้ผลิต)

ผลกำไรที่ผู้ผลิตได้รับเมื่อขายสินค้าได้ในราคาที่ 'สูงกว่า' ต้นทุนการผลิตหน่วยสุดท้าย (Marginal Cost) สะท้อนถึงความแข็งแกร่งของภาคธุรกิจ

NotebookLM

เมื่อรัฐแทรกแซง: รายได้ที่เพิ่มขึ้น และ มูลค่าที่สูญเปล่า

GR - Government Revenue (รายได้ของรัฐบาล)

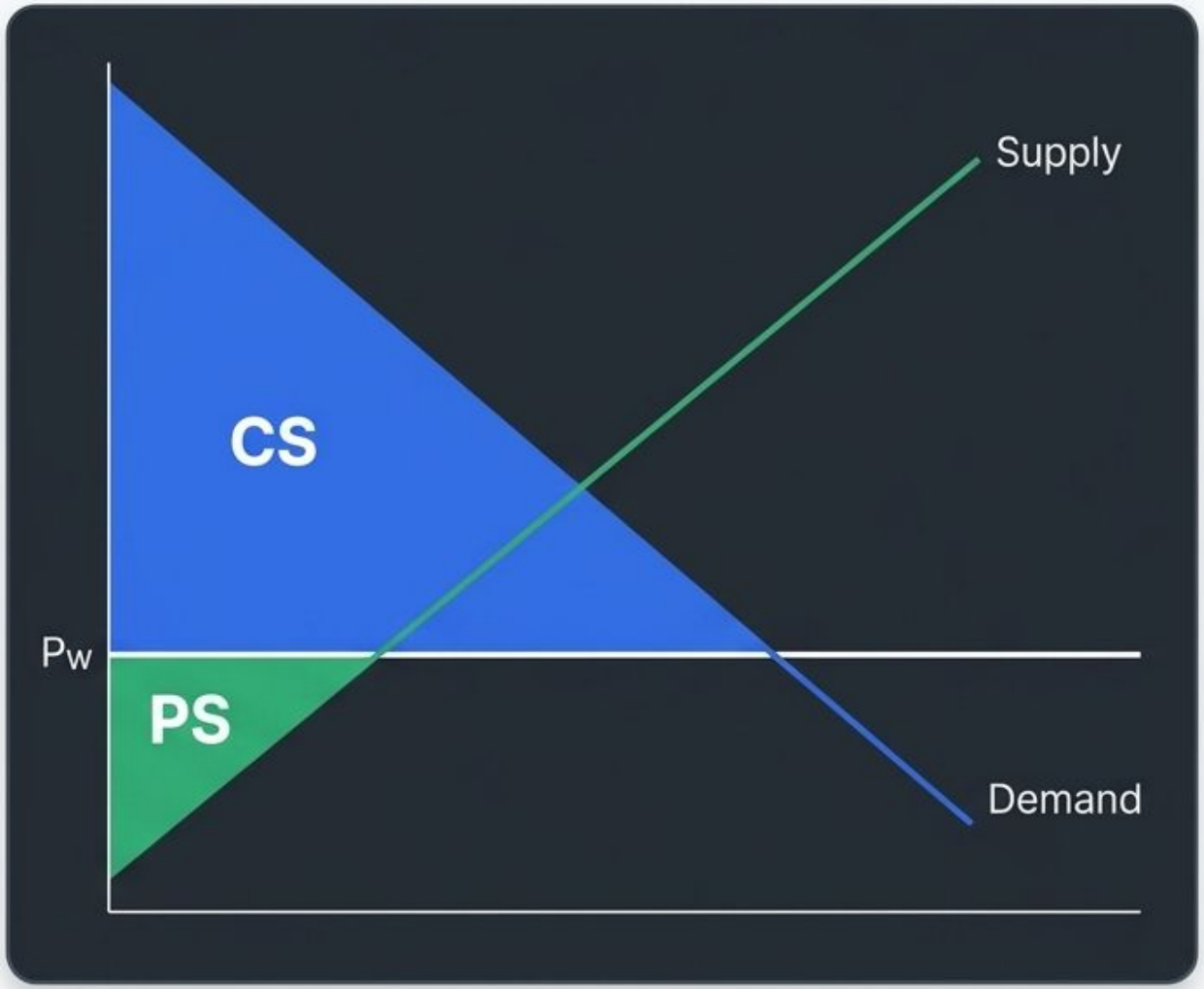
เม็ดเงินที่รัฐจัดเก็บได้จากการดำเนินนโยบาย (เช่น ภาษีนำเข้า) ซึ่งสามารถนำไปใช้จ่ายเพื่อสังคมได้

DWL - Deadweight Loss (ความไร้ประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ)

มูลค่าที่ระเหยหายไปโดยไม่มีใครได้รับประโยชน์เลย (ไม่ตกแก่ผู้บริโภค ผู้ผลิต หรือรัฐบาล) เกิดจากการบิดเบือนกลไกตลาดเสรี

NotebookLM

State 1: นโยบายการค้าเสรี (Free Trade Baseline)

Dashboard Readout

CS (ส่วนเกินผู้บริโภค) : สูงสุด (Maximized)

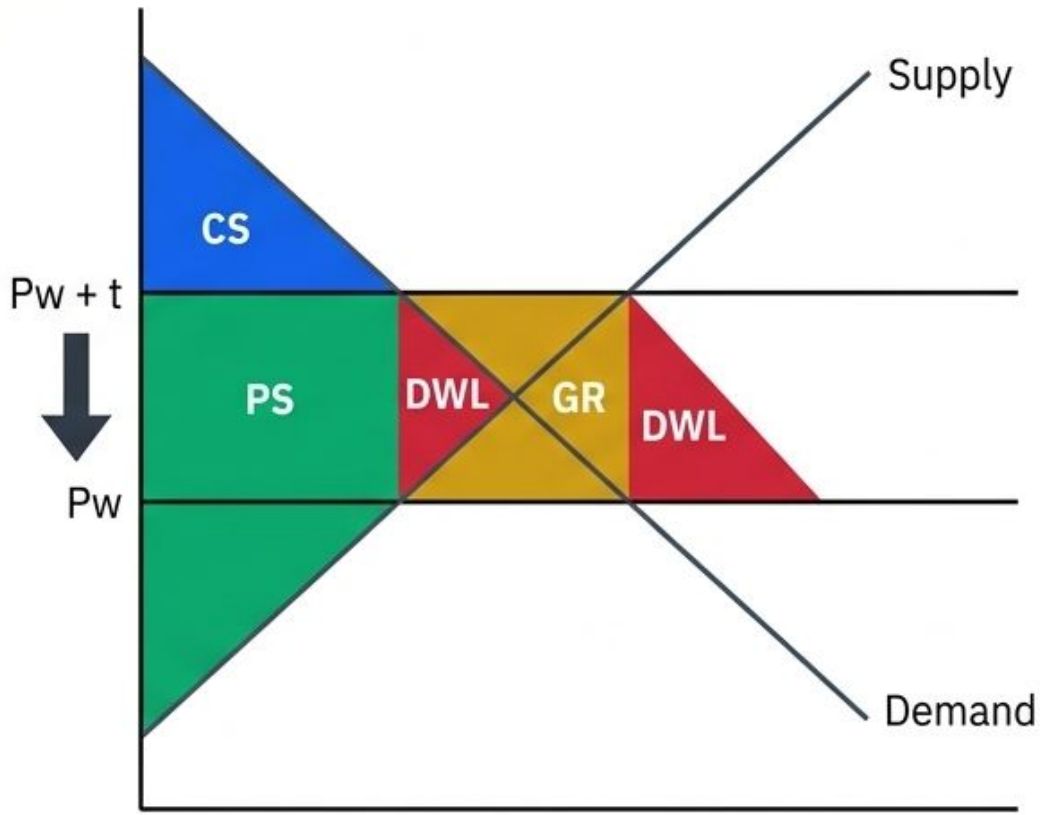
PS (ส่วนเกินผู้ผลิต) : คงที่ (Baseline)

DWL (ความสูญเปล่า) : 0 (Zero Inefficiency)

ในภาวะการค้าเสรี ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าราคาถูกจากตลาดโลก (P_W) CS จึงขยายตัวสูงสุด แม้ผู้ผลิตใน**ประเทศ**จะมีส่วนแบ่งตลาดน้อยลง แต่ในภาพรวม**สวัสดิการสังคม** (W) อยู่ในจุดที่คุ้มค่าที่สุด

NotebookLM

State 2: ผลกระทบจากการตั้งกำแพงภาษี (The Tariff Shock)

Chain Reaction

1. ราคาสินค้านำเข้าขยับสูงขึ้นเป็น Pw + t
ราคาสินค้านำเข้าเพิ่มขึ้นจากภาษีที่รัฐบาลเรียกเก็บ

↓

2. CS หดตัวอย่างรุนแรง (ผู้บริโภคจ่ายแพงขึ้น บริโภคน้อยลง)
ผู้บริโภคต้องจ่ายราคาสินค้าที่สูงขึ้น ทำให้ปริมาณการบริโภคลดลง

↓

3. PS ขยายตัว (ผู้ผลิตในประเทศแย่งส่วนแบ่งตลาดและขายได้ราคาดีขึ้น)
ผู้ผลิตในประเทศสามารถขายสินค้าได้ในราคาที่สูงขึ้นและมีส่วนแบ่งตลาดมากขึ้น

↓

4. GR เกิดรายได้เข้ากระเป๋ารัฐบาล
รัฐบาลมีรายได้เพิ่มขึ้นจากการเก็บภาษีนำเข้า (Tariff Revenue)

NotebookLM

ถอดรหัสความไร้ประสิทธิภาพ (Anatomy of the Void)

การบิดเบือนภาคการผลิต (Production Distortion)

รัฐดึงดูดทรัพยากรไปให้โรงงานในประเทศที่ **‘ต้นทุนสูง**และ**ไร้ประสิทธิภาพ’** ให้กลับมาผลิตเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการสูญเสียทรัพยากรของชาติไปโดยเปล่าประโยชน์

การบิดเบือนภาคการบริโภค (Consumption Distortion)

ผู้บริโภคที่มีความต้องการซื้อจริงและควรจะได้ใช้สินค้า กลับถูกกีดกันออกจากตลาดเพราะราคาที่ถูกปั่นให้สูงเกินจริง

NotebookLM

หลักการตัดสินใจเชิงนโยบาย (The Policy Decision Rule)

รัฐบาลจะดำเนินนโยบายกีดกันทางการค้าก็ต่อเมื่อ
ผลรวมของผลประโยชน์ที่ผู้ผลิตและรัฐได้รับ (PS + GR)
มีน้ำหนักมากกว่า ความพึงพอใจที่ผู้บริโภคสูญเสียไป (CS)

ข้อควรระวัง: The Small Country Case

สำหรับประเทศขนาดเล็กที่ไม่สามารถกำหนดราคาตลาดโลกได้ การบิดเบือนราคาจะทำให้เกิด DWL เสมอ ส่งผลให้สมการ W ติดลบ (สวัสดิการสังคมรวมลดลงอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้)

NotebookLM

ตารางเปรียบเทียบ: การค้าเสรี vs. กำแพงภาษี

Variables (ตัวแปร)	Free Trade (การค้าเสรี)	Tariff (กำแพงภาษี)
CS (ส่วนเกินผู้บริโภค)	↑ สูงสุด (Maximized)	↓ ลดลงรุนแรง
PS (ส่วนเกินผู้ผลิต)	→ ต่ำ (Baseline)	↑ เพิ่มขึ้น
GR (รายได้รัฐ)	✕ ไม่มี	↑ เพิ่มขึ้น
DWL (ความสูญเปล่า)	✕ ไม่มี	↑ เกิดขึ้นเสมอ
W (สวัสดิการรวม)	↑ สูงสุด (Optimal)	↓ ลดลงสำหรับประเทศทั่วไป

NotebookLM

กรณีศึกษา: โล่เหล็กของสหรัฐอเมริกา ปี 2018 (US-China Trade War)

Context

Context

เมื่อทฤษฎีปะทะความจริง: ในปี 2018 รัฐบาลสหรัฐฯ ประกาศเก็บภาษีนำเข้าเหล็กกล้า (Steel) ในอัตรา 25% โดยมีเป้าหมายเพื่อปกป้องโรงงานผลิตเหล็กในประเทศจากการแข่งขันภายนอก

เมื่อนำสมการ

$$W = CS + PS + GR - DWL$$

มาทาบทับลงบนเหตุการณ์นี้ ใครคือผู้ชนะ และใครคือผู้แพ้ในห่วงโซ่อุปทาน?

NotebookLM

ผู้ชนะในระยะสั้น: ผู้ผลิตต้นน้ำและรัฐบาล

W = CS + PS + GR - DWL

PS เพิ่มขึ้น ↑

บริษัทผลิตเหล็กของสหรัฐฯ เช่น U.S. Steel ได้รับประโยชน์มหาศาล กำไรพุ่งสูงขึ้นในระยะสั้นเนื่องจากสามารถขึ้นราคาและยึดส่วนแบ่งตลาดคืนจากเหล็กนำเข้าได้

GR เพิ่มขึ้น ↑

กระทรวงการคลังสหรัฐฯ จัดเก็บรายได้จากภาษีนำเข้าได้อย่างเป็นกอบเป็นกำ

NotebookLM

ผู้แพ้ที่มองไม่เห็น: เมื่อ ‘ผู้บริโภค’ คือบริษัทข้ามชาติระดับโลก

$$W = CS + PS + GR - DWL$$

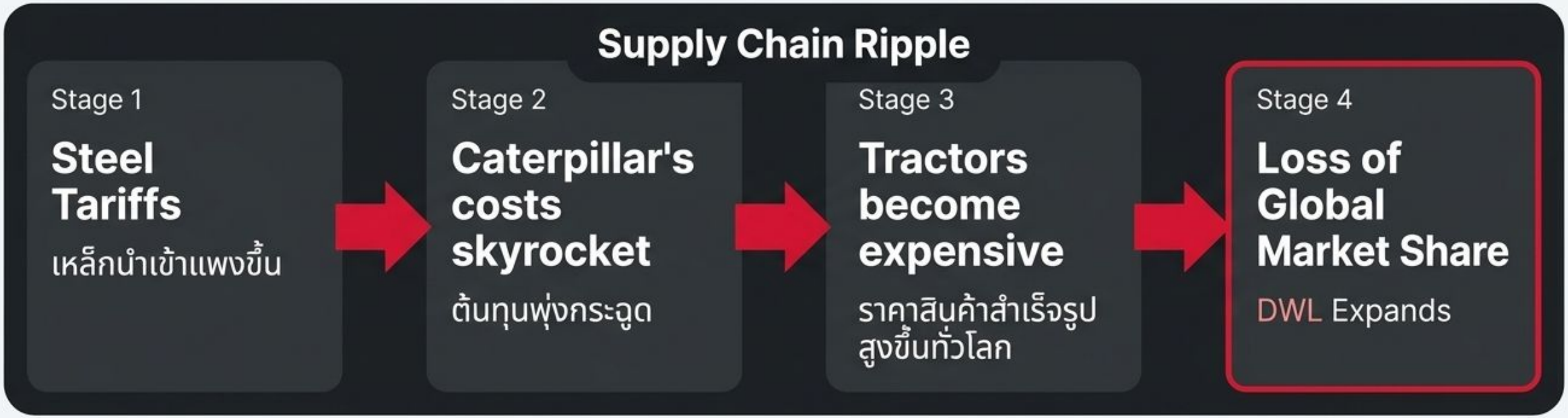

CS ลดลงอย่างรุนแรง (Consumer Surplus): ในอุตสาหกรรม B2B ‘ผู้บริโภค’ ไม่ใช่แค่คนเดินห้าง แต่คือบริษัทข้ามชาติ (MNCs) ขนาดใหญ่ที่ต้องใช้เหล็กเป็นวัตถุดิบต้นน้ำ

The Reality: ต้นทุนการผลิตของบริษัทอย่าง Caterpillar พุ่งสูงขึ้นเฉียบพลัน ส่งผลให้สูญเสียกำไรกว่า 40 ล้านดอลลาร์ และต้องผลักภาระด้วยการขึ้นราคาสินค้าสำเร็จรูปสำเร็จรูป 1-4% ทั่วโลก

NotebookLM

ผลกระทบลูกโซ่และความสูญเปล่าระดับโลก (DWL Expansion)

The Ripple Effect:
ความไร้ประสิทธิภาพ (DWL) ไม่ได้เป็นเพียงแค่รูปสามเหลี่ยมในกราฟ แต่คือความเสียหายจริงในห่วงโซ่อุปทานโลก (Global Value เกิ (Global Value Chains) เมื่อต้นทุนสูงขึ้น Caterpillar สูญเสียความสามารถในการแข่งขัน ลูกค้าหันไปซื้อเครื่องจักรจากประเทศอื่น หุ้นบริษัทร่วงหล่น นี่คือ DWL ที่กระจายตัวออกจากสหรัฐฯ ไปทั่วโลก

NotebookLM

บทสรุป: มองทะลุภาพลวงตาทางการเมืองด้วยเศรษฐศาสตร์

1. **นโยบายกีดกันทางการค้าสร้าง 'ผู้ชนะ' และ 'ผู้แพ้' เสมอ** การปกป้องอุตสาหกรรมต้นน้ำมักกลายเป็นการเก็บภาษีทางอ้อมกับอุตสาหกรรมปลายน้ำ

2. **แม้กำแพงภาษีจะทำให้ PS และ GR เพิ่มขึ้น** แต่การพังทลายของ CS และการขยายตัวของ DWL ในอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง มักจะมีมูลค่าความเสียหายที่มหาศาลกว่ามาก

3. **สมการสวัสดิการสังคมพิสูจน์ให้เห็นว่า** การเมืองมักตีตสถึงผู้ชนะที่มองเห็นได้ง่าย แต่เศรษฐศาสตร์ช่วยเปิดโปงต้นทุนที่ซ่อนอยู่ ซึ่งนำไปสู่การลดลงของความมั่งคั่งสุทธิของประเทศในท้ายที่สุด

NotebookLM

ส่วนที่ 3: อุปสรรคทางการค้าและการบิดเบือนกลไกตลาด

เมื่อผลประโยชน์ทางการเมืองและกฎหมายกีดกันพยายามฝืนทิศทางกระแสเสรีนิยมสากล

มาตรการอุปสรรคทางภาษี (Tariff Barriers)

ประเภทภาษีนำเข้า	คำนิยามและการจัดเก็บ	ผลกระทบต่อราคาตลาดภายใน	ตัวอย่างเชิงประจักษ์ในตลาดข้ามชาติ
ภาษีตามมูลค่า (Ad Valorem Tariff)	คำนวณเป็นร้อยละตามราคาสินค้าที่นำเข้าพรมแดน	ราคาขายปลีกขยับตัวขึ้นตามอัตรากำแพงภาษี	การเก็บภาษีรถยนต์นำเข้าหรูหราในอัตรา 80%
ภาษีตามสภาพ (Specific Tariff)	จัดเก็บตามหน่วย น้ำหนัก หรือชิ้นของสินค้ากายภาพ	ส่งผลลบสูงต่อสินค้าเกรดต่ำที่มีราคาต่อหน่วยไม่สูง	การเก็บภาษีน้ำมันดิบ 3 ดอลลาร์ต่อบาร์เรล
ภาษีแบบผสม (Compound Tariff)	จัดเก็บบูรณาการทั้งตามมูลค่าและตามสภาพควบรวม	กรองและจำกัดผู้เล่นต่างชาติตั้งแต่ระดับบนถึงล่าง	การนำเข้าชิ้นส่วนวิศวกรรมเฉพาะทางในต่างแดน

มาตรการที่มิใช่ภาษี (Non-Tariff Barriers)

โควตาการนำเข้า (Quotas)

การจำกัดปริมาณสินค้าต่างประเทศที่จะสามารถนำเข้ามาจำหน่ายภายในประเทศเพื่อป้องกันภาวะสินค้าล้นตลาด

มาตรฐานสุขอนามัย (SPS)

การตั้งเงื่อนไขตรวจสอบความปลอดภัยของผัก ผลไม้ และเนื้อสัตว์ข้ามแดนที่เข้มงวดเพื่อสกัดผู้เล่นต้นทุนต่ำ

อุปสรรคทางเทคนิค (TBT)

มาตรฐานอุตสาหกรรมเฉพาะที่ประเทศเป้าหมายกำหนดขึ้น เพื่อบีบให้ต่างชาติปรับแก้ไขสายงานประกอบแบบสิ้นเปลือง

การบิดเบือนตลาดโดยภาครัฐ : การอุดหนุน

การจ่ายเงินอุดหนุนช่วยเหลือผู้ส่งออก

รัฐบาลเลือกจ่ายเงินอุดหนุน (Subsidies) แก่ผู้ผลิตท้องถิ่นเพื่อลดต้นทุนเทียม ส่งผลให้ราคาสินค้าของประเทศต่ำกว่ากลไกธรรมชาติในเวทีต่างชาติ

ตัวอย่างกรณีศึกษา: ข้อพิพาทระหว่างสหภาพยุโรปกับจีนในการอุดหนุนอุตสาหกรรมรถยนต์ไฟฟ้า (EV) ซึ่งนำมาสู่มาตรการตอบโต้ทางการค้าครั้งประวัติศาสตร์

อุปสรรคเชิงกลยุทธ์ต่อระเบียบการแข่งขัน

การอุดหนุนก่อให้เกิดกระบวนการแข่งขันที่ผิดเพี้ยน ดึงดูดให้บริษัทที่ไม่มีประสิทธิภาพจริงในตลาดรอดพ้นความล้มเหลว

ด้วยเหตุนี้ WTO จึงวางมาตรการตอบโต้ (Countervailing Duties: CVD) เพื่อให้รัฐบาลประเทศผู้นำเข้าสามารถเก็บภาษีเพิ่มพูนคืนความสมมาตร

ส่วนที่ 4: นโยบายการแข่งขันและการป้องกันการผูกขาด (Antitrust)

ความพยายามปกป้องอำนาจผู้บริโภคและการสยบพฤติกรรมเอารัดเอาเปรียบของทุนข้ามชาติขนาดใหญ่

กำเนิดกฎหมายแข่งขันทางการค้าสากล

ปี ค.ศ. 1890

Sherman Act (สหรัฐฯ)

กฎหมายแรกในประวัติศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อควบคุมพฤติกรรมผูกขาดเชิงสัญญาลับของกลุ่มอุตสาหกรรมน้ำมันและทางรถไฟยักษ์ใหญ่

ปี ค.ศ. 1914

Clayton & FTC Act

ขยายความชัดเจนเรื่องการควบรวมกิจการเชิงรุกราน และจัดตั้งองค์กรภาครัฐอิสระเพื่อคอยสืบสวนและไต่สวนคดีบิดเบือนการแข่งขัน

ปี ค.ศ. 1957

Treaty of Rome (EU)

วางรากฐานนโยบายการแข่งขันแห่งสหภาพยุโรป (EC) ซึ่งปัจจุบันกลายมาเป็น "ผู้คุมกฎเหล็ก" ในการตรวจสอบยักษ์ใหญ่เทคโนโลยีระดับโลก

ปี ค.ศ. 2542/2560

กฎหมายแข่งขันของไทย

วิวัฒนาการ พ.ร.บ. การแข่งขันทางการค้า เพื่อสกัดกั้นกลุ่มทุนค้าปลีกและอุปโภคบริโภคที่เอาเปรียบและควบรวมเพื่อลดรายย่อยในสังคม

ทำไมตลาดต้องมีความเสรีและการแข่งขัน ?

ประโยชน์ 3 ประการต่อระเบียบเศรษฐกิจ

- **การจัดสรรทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพ:** ตลาดที่มีการแข่งขันจะผลักดันให้ทรัพยากรไหลไปสู่การจัดทำผลงานที่ผู้บริโภคให้คุณค่าสูงสุด
- **การสร้างนวัตกรรมที่ต่อเนื่อง:** เมื่อไม่มีทางลัดในการฮั้วราคา ธุรกิจจะถูกบังคับให้วิจัยเทคโนโลยีใหม่เพื่อลดต้นทุนจริง
- **การคุ้มครองทางเลือกและราคา:** ขจัดอำนาจผูกขาดที่บีบให้ลูกค้าจำเป็นต้องซื้อสินค้าในราคาที่จำยอม

3 พฤติกรรมต้องห้ามภายใต้กฎหมายแข่งขัน

1

การใช้อำนาจเหนือตลาดโดยมิชอบ (Abuse of Dominant Position)

การขายสินค้าในราคาต่ำกว่าทุนชั่วคราวเพื่อทำลายคู่แข่ง (Predatory Pricing) หรือจำกัดโอกาสไม่ให้ร้านย่อยนำสินค้าอื่นมาจำหน่าย

2

ความร่วมมือเชิงกีดกันทางแนวราบ (Cartels / Collusion)

การแอบทำสัญญาลับระหว่างคู่แข่งขันในการแบ่งส่วนแบ่งตลาด หรือตกลงล็อกราคาระหว่างพรรคพวกเพื่อเอาเปรียบประชาชน

3

การควบรวมเพื่อกำจัดกลไกแข่งขัน (Anti-competitive Mergers)

การรวมตัวของบริษัทเบอร์หนึ่งและเบอร์สองในอุตสาหกรรมเดียวกัน จนทำลายหนทางรอดของตัวเลือกอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจแบบสิ้นเชิง

คดีประวัติศาสตร์ : ขบวนการผูกขาดราคาแร่

กลุ่มพันธมิตรสัญญาลับในห้องประชุม

ผู้เล่นอุตสาหกรรมแร่ธาตุและปุ๋ยเคมีรายใหญ่ของโลก 5 ราย จากทวีปยุโรป อเมริกา และเอเชีย ได้นัดหมายแอบจัดตั้งพิกัดราคาสินค้าขึ้นมาเทียมๆ ผ่านจดหมายรหัสลับและการเจรจาลับในห้องสูทโรงแรมหรู

ผลลัพธ์คดีความ: คณะกรรมาธิการยุโรปและ FTC ตรวจพบหลักฐานอีเมลลับ นำมาสู่โทษปรับคดีอาญาสูงสุดมูลค่ารวมกว่า 1.2 พันล้านยูโร พร้อมสัญญายินยอมปลดพิกัดราคา

ตารางเทียบเป้าหมายการค้าและการแข่งขัน

เกณฑ์เปรียบเทียบ	นโยบายการค้าระหว่างประเทศ (Trade)	นโยบายการแข่งขันเสรี (Competition)
ผู้ได้รับประโยชน์โดยตรง	อุตสาหกรรมในประเทศ / ผู้ส่งออกพรมแดน	ผู้บริโภคระดับล่าง / ผู้ใช้บริการในประเทศ
ทัศนคติที่มีต่อสินค้านำเข้า	อาจพิจารณาบล็อกเพื่อความมั่นคงของอุตสาหกรรมในชาติ	มองว่าการนำเข้าเป็นตัวช่วยเร่งอัตราการแข่งขันที่ดี
เป้าหมายปลายทาง	การขยายตัวทางการส่งออกและดุลการค้าในระบบโลก	การขจัดพฤติกรรมบิดเบือนราคาและการโกงกลไกตลาด
ขอบเขตของผลบังคับคดี	กรอบความตกลงทวิภาคี / อนุญาโตตุลาการสากล (WTO)	ศาลอาญาภายในประเทศ / องค์กรอิสระต้านโกงระดับภูมิภาค

ส่วนที่ 5: ความท้าทายใหม่ในยุคเศรษฐกิจดิจิทัล

วิเคราะห์ปรากฏการณ์อำนาจครอบครองรูปแบบใหม่ของแพลตฟอร์มไร้พรมแดนสากล

เศรษฐศาสตร์แพลตฟอร์มดิจิทัล

เครือข่ายผลกระทบ (Network Effects)

ในตลาดดิจิทัล แพลตฟอร์มที่มีจำนวนผู้ใช้บริการสูงสุดจะยิ่งเป็นตัวดึงดูดผู้ใช้รายใหม่และนักพัฒนาซอฟต์แวร์เข้ามาพึ่งพิงเพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณโดยอัตโนมัติ

สิ่งนี้สร้างภาวะล้อมกรอบที่เรียกว่า "The Winner-takes-all" ซึ่งส่งผลให้เกิดการผูกขาดโดยธรรมชาติ และกลายสภาพเป็นกำแพงปิดกั้นนวัตกรรมจากบริษัทขนาดกลางและสตาร์ทอัพรายใหม่

ตำราวิชาการสัญชาติไทยและสากลที่ใช้อ้างอิง

อ้างอิงภาษาไทยหลัก :

1. **ศักดา ธนิตกุล.** (2560). *กฎหมายกับธุรกิจระหว่างประเทศ: นโยบายแข่งขัน.* จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
2. **สมชาย หาญพิริญ.** (2563). *เศรษฐศาสตร์ระหว่างประเทศ: ทฤษฎีและนโยบาย.* มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

อ้างอิงสากลมาตรฐานหลัก :

3. **Krugman, P. R., & Obstfeld, M.** (2022). *International Economics: Theory and Policy.* Pearson.
4. **Porter, M. E.** (1990). *The Competitive Advantage of Nations.* Free Press.

คณะบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ | มีประเด็นคำถามเพิ่มเติมและขอรับชีตดาวน์โหลดผ่านระบบ LMS เครือข่ายสากลได้ตลอดเวลาครับ